ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1984

Vyhlásené: 04.04.1984 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

28

ZÁKON

z 22. marca 1984

o štátnom dozore nad jadrovou bezpečnosťou jadrových zariadení

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1
Účel zákona

Pri využívaní jadrovej energie je nevyhnutné zaistiť jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení, a tým zabrániť ohrozeniu životného prostredia, zdravia a životov ľudí.

§ 2

(1) Jadrovými zariadeniami sa na účely tohto zákona rozumejú investičné a prevádzkové celky, ktorých súčasťou je jadrový reaktor využívajúci štiepnu reakciu na výrobu energie alebo ako zdroj ionizujúceho žiarenia, ďalej zariadenia na skladovanie, spracovanie, ukladanie a dopravu jadrových materiálov, ktoré sa spotrebúvajú pri štiepnej reťazovej reakcii alebo vznikajú pri prevádzke jadrového reaktora.

(2) Jadrovou bezpečnosťou sa na účely tohto zákona rozumie stav a schopnosť jadrového zariadenia a jeho obsluhy zabrániť nekontrolovateľnému rozvoju štiepnej reťazovej reakcie a nedovolenému úniku rádioaktívnych látok a ionizujúceho žiarenia do životného prostredia.

(3) Zodpovednou organizáciou sa na účely tohto zákona rozumie:

a) organizácia, ktorá zabezpečuje výstavbu jadrového zariadenia do jeho prevzatia,

b) organizácia, ktorá od prevzatia jadrového zariadenia zabezpečuje jeho prevádzku,

c) organizácia, ktorá zabezpečuje prepravu jadrových materiálov.

DRUHÁ ČASŤ
PÔSOBNOSŤ A ÚLOHY ČESKOSLOVENSKEJ KOMISIE PRE ATÓMOVÚ ENERGIU

§ 3

(1) Štátny dozor nad jadrovou bezpečnosťou jadrových zariadení (ďalej len „štátny dozor“) vykonáva Československá komisia pre atómovú energiu (ďalej len „Komisia“).

(2) Za riadny výkon štátneho dozoru zodpovedá predseda Komisie.

§ 4

Jadrové zariadenia podliehajú štátnemu dozoru. V pochybnostiach, či ide o jadrové zariadenie, rozhoduje Komisia.

§ 5

(1) Pri výkone štátneho dozoru Komisia

a) dozerá, ako orgány a organizácie dodržiavajú požiadavky a podmienky jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení, najmä podmienky nezávadnosti chodu a pripravenosti všetkých ich technických častí i činnosti pracovníkov v ich súhrne tak, aby sa jadrové zariadenie trvale udržiavalo v bezpečnom stave a riadilo spôsobom zabraňujúcim vzniku nehôd a obmedzujúcim ich prípadné následky,

b) spolupracuje v záujme úplného a účinného zabezpečenia všestrannej nezávadnosti prevádzky jadrových zariadení s orgánmi štátnej správy, ktorých dozoru jadrové zariadenia podliehajú podľa osobitných predpisov,

c) prerokúva so zodpovednou organizáciou a s príslušnými orgánmi návrhy opatrení na zvýšenie jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení.

(2) Komisia ďalej

a) podieľa sa na trvalom zvyšovaní úrovne jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení využívaním výsledkov rozvoja vedy a techniky, skúseností získaných z prevádzky jadrových zariadení a z medzinárodnej spolupráce v tejto oblasti a ich odovzdávaním orgánom a organizáciám zabezpečujúcim prípravu, výrobu, výstavbu a prevádzku jadrových zariadení,

b) plní svoje úlohy v súlade s medzinárodnými dohovormi, ktorými je Československá socialistická republika v danej oblasti viazaná.

§ 6

(1) Komisia vydáva na základe žiadosti zodpovednej organizácie a po posúdení predloženej dokumentácie z hľadiska jadrovej bezpečnosti súhlas

a) tvoriaci záväzný podklad pre stavebný úrad na rozhodovanie v územnom, stavebnom a kolaudačnom konaní a v konaní o odstránenie stavby, ktorej súčasťou je jadrové zariadenie,

b) na jednotlivé etapy uvádzania jadrového zariadenia do prevádzky, najmä na zavážanie jadrového paliva do reaktora, na začatie fyzikálneho spúšťania, energetického spúšťania a skúšobnej prevádzky jadrového zariadenia,

c) na vykonanie zmien ovplyvňujúcich jadrovú bezpečnosť jadrového zariadenia,

d) na použitie zariadenia na dopravu jadrových materiálov a na ich prepravu,

e) na skladovanie, spracovanie a ukladanie jadrových materiálov.

(2) Rozhodnutie podľa odseku 1 vydá Komisia najneskôr do dvoch mesiacov po predložení príslušnej dokumentácie.

§ 7

(1) Komisia schvaľuje pre jednotlivé jadrové zariadenia na podklade zdôvodneného návrhu predloženého zodpovednou organizáciou

a) súhrn ich medzných stavov a parametrov, ktoré sa nesmú z hľadiska jadrovej bezpečnosti prekročiť, a podmienky, ktoré sa musia zároveň dodržať (ďalej len „limity a podmienky“),

b) programy zabezpečenia akosti vybraných zariadení z hľadiska jadrovej bezpečnosti,

c) programy uvádzania do prevádzky včítane programov fyzikálneho a energetického spúšťania, pokiaľ to ich povaha vyžaduje,

d) zmeny limitov a podmienok, programov uvádzania do prevádzky a spôsobu zaistenia jadrovej bezpečnosti jadrového zariadenia.

(2) Rozhodnutie podľa odseku 1 vydá Komisia najneskôr do dvoch mesiacov po predložení príslušnej dokumentácie.

§ 8

(1) Komisia

a) určí pracovné činnosti (funkcie), ktoré majú bezprostredný vplyv na jadrovú bezpečnosť a ktoré môžu vykonávať iba pracovníci, ktorých osobitná odborná spôsobilosť bola overená úspešným zložením skúšky pred štátnou skúšobnou komisiou (ďalej len „vybraní pracovníci“),

b) určí spôsob, lehoty a podmienky overovania osobitnej odbornej spôsobilosti vybraných pracovníkov,

c) určí prevádzkové predpisy pre jadrové zariadenia, ktorých znalosť je súčasťou osobitnej odbornej spôsobilosti vybraných pracovníkov (ďalej len „vybrané prevádzkové predpisy“).

(2) Komisia

a) udeľuje a odoberá organizáciám oprávnenie na prípravu vybraných pracovníkov po posúdení technického vybavenia organizácií a odbornej spôsobilosti ich pracovníkov,

b) schvaľuje učebné osnovy a spôsob prípravy vybraných pracovníkov na základe návrhu organizácie oprávnenej na prípravu vybraných pracovníkov,

c) vydáva a odoberá príslušné oprávnenie na činnosť vybraných pracovníkov; vydávaním týchto oprávnení môže Komisia poveriť organizácie oprávnené na prípravu vybraných pracovníkov.

(3) Predseda Komisie ustanovuje Štátnu skúšobnú komisiu pre overovanie osobitnej odbornej spôsobilosti vybraných pracovníkov jadrových zariadení a vymenúva a odvoláva predsedu a členov tejto komisie.

TRETIA ČASŤ
KONTROLNÁ ČINNOSŤ

§ 9

(1) Kontrolnú činnosť pri výkone štátneho dozoru nad jadrovou bezpečnosťou jadrových zariadení vykonávajú hlavný inšpektor a inšpektori jadrovej bezpečnosti.

(2) Hlavného inšpektora ustanovuje a odvoláva predseda Komisie.

(3) Inšpektori jadrovej bezpečnosti sú pracovníkmi Komisie poverení jej predsedom; riadi ich hlavný inšpektor.

(4) Hlavný inšpektor a inšpektori jadrovej bezpečnosti musia mať vysokoškolské vzdelanie príslušného smeru a primeranú prax v odbore.

§ 10

Inšpektori jadrovej bezpečnosti sú oprávnení

a) uložiť zodpovednej organizácii, aby v určenej lehote spracovala opatrenia a časový postup na odstránenie odchýlok od schválenej dokumentácie, najmä limitov a podmienok,

b) uložiť, pokiaľ zistili odchýlku od schválených limitov a podmienok bezprostredne ohrozujúcich jadrovú bezpečnosť, aby zodpovedná organizácia bezodkladne vykonala nevyhnutné opatrenia,

c) uložiť zodpovednej organizácii vykonanie technických kontrol, revízií alebo skúšok prevádzkovej spôsobilosti zariadení, strojov alebo ich súborov, ak sú podľa zistenia inšpektora nevyhnutné na overenie jadrovej bezpečnosti,

d) preverovať osobitnú odbornú spôsobilosť vybraných pracovníkov, najmä znalosť limitov a podmienok a vybraných prevádzkových predpisov,

e) odobrať oprávnenie na činnosť, ak sa vybraný pracovník nepodrobí prevereniu podľa písmena d) alebo ak prejaví neznalosť limitov a podmienok a vybraných prevádzkových predpisov, a odovzdať ho na konečné vybavenie tomu, kto toto oprávnenie vydal,

f) vstupovať pri výkone kontroly do objektov, v ktorých sa jadrové zariadenia alebo ich časti navrhujú, projektujú, vyrábajú, stavajú, uvádzajú do prevádzky, opravujú, rekonštruujú a vyraďujú z prevádzky, a vyžadovať potrebné doklady a informácie.

§ 11

Inšpektori jadrovej bezpečnosti pri výkone štátneho dozoru kontrolujú:

a) ako sa zabezpečuje dodržiavanie požiadaviek a podmienok jadrovej bezpečnosti, stav jadrového zariadenia, dodržiavanie schválených limitov a podmienok a vybraných prevádzkových predpisov,

b) či zodpovedná organizácia zaisťuje jadrovú bezpečnosť v súlade s podmienkami určenými vo vydaných rozhodnutiach Komisie a so schválenou dokumentáciou,

c) pripravenosť jadrového zariadenia na uvedenie do prevádzky, najmä na zavážanie jadrového paliva do reaktora, na jednotlivé etapy fyzikálneho a energetického spúšťania, na skúšobnú prevádzku a trvalú prevádzku,

d) opatrenia na zaistenie jadrovej bezpečnosti pri vykonávaní zmien na jadrovom zariadení, pri vyraďovaní z prevádzky a po vyradení jadrového zariadenia z prevádzky.

§ 12

(1) O vykonanej kontrole vypracuje inšpektor jadrovej bezpečnosti protokol a prerokuje ho s vedúcim zodpovednej organizácie.

(2) Pri zistení osobitne závažných skutočností a naliehavosti ich nápravy, s ohľadom na jadrovú bezpečnosť jadrového zariadenia, informuje inšpektor jadrovej bezpečnosti bez meškania hlavného inšpektora.

§ 13

Predseda Komisie a v jeho neprítomnosti hlavný inšpektor nariadi v prípade nebezpečenstva z omeškania pri vzniku závažných skutočností z hľadiska jadrovej bezpečnosti nevyhnutné opatrenia včítane zníženia výkonu alebo zastavenia prevádzky jadrového zariadenia.

ŠTVRTÁ ČASŤ
POVINNOSTI ORGÁNOV A ORGANIZÁCIÍ

§ 14

(1) Zodpovedná organizácia je povinná:

a) predkladať Komisii príslušnú dokumentáciu potrebnú na vydanie jej súhlasu, schválenie alebo posúdenie,

b) vytvárať inšpektorom jadrovej bezpečnosti potrebné podmienky na výkon dozoru,

c) preukazovať inšpektorom jadrovej bezpečnosti plnenie všetkých ustanovených povinností pri zaisťovaní jadrovej bezpečnosti jadrového zariadenia,

d) bez meškania informovať príslušného inšpektora jadrovej bezpečnosti a Komisiu o závažných skutočnostiach, najmä o mimoriadnych udalostiach ovplyvňujúcich jadrovú bezpečnosť jadrového zariadenia,

e) vykonať bez meškania v prípade odchýlenia od schválených limitov a podmienok nevyhnutné opatrenia na obnovenie súladu so schválenými limitmi a podmienkami; ak tento súlad nemožno obnosiť, znížiť výkon jadrového zariadenia, prípadne zastaviť jeho prevádzku,

f) splniť opatrenia uložené podľa ustanovení § 10 a 13.

(2) Zodpovednosť za jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení ako celku má zodpovedná organizácia.

§ 15

(1) Organizácie a orgány, ktoré navrhujú, projektujú a umiestňujú jadrové zariadenia, navrhujú a vyrábajú stroje, ich súčasti a súbory zariadení a strojov pre jadrové zariadenia včítane materiálov na ich výrobu, zabezpečujú a uskutočňujú výstavbu, jadrové zariadenia uvádzajú do prevádzky, prevádzkujú, opravujú, rekonštruujú a vyraďujú ich z prevádzky, sú povinné dodržiavať požiadavky jadrovej bezpečnosti, ako aj podmienky jadrovej bezpečnosti určené Komisiou pri výkone štátneho dozoru.

(2) Organizácie, ktoré sa podieľajú na plnení činností uvedených v odseku 1, sú povinné poskytovať zodpovednej organizácii úplné podklady potrebné pre dokumentáciu predkladanú Komisii.

PIATA ČASŤ
PROTIHAVARIJNÉ OPATRENIA

§ 16

(1) Ochrana pracovníkov jadrových zariadení a obyvateľstva a opatrenia v národnom hospodárstve sa v prípade radiačnej havárie jadrového zariadenia zabezpečujú podľa havarijných plánov; pri zariadeniach na dopravu sa zabezpečujú podľa havarijných poriadkov.

(2) Postup pre zostavovanie, vyhodnocovanie a úpravy havarijných plánov a havarijných poriadkov, ako aj prípady, keď sa vonkajšie havarijné plány nevypracúvajú, určí Komisia po dohode s príslušnými orgánmi.

(3) Vypracovanie vnútorného havarijného plánu jadrového zariadenia pre ochranu pracovníkov tohto zariadenia a vonkajšieho havarijného plánu pre ochranu obyvateľstva a okolia jadrového zariadenia zabezpečuje zodpovedná organizácia. Pri zariadeniach na dopravu jadrových materiálov zabezpečuje vypracovanie havarijného poriadku dopravca na základe záväzných podkladov prepravcu.

(4) Po kladnom posúdení Komisiou z hľadiska jadrovej bezpečnosti schvaľujú

a) vnútorné havarijné plány vedúci organizácií zabezpečujúcich prevádzku jadrových zariadení,

b) vonkajšie havarijné plány príslušné národné výbory,

c) havarijné poriadky ústredný orgán dopravcu.

(5) Bez schválených havarijných plánov nemožno začať uvádzať jadrové zariadenie do prevádzky a bez schválených havarijných poriadkov nemožno realizovať prepravu jadrových materiálov.

ŠIESTA ČASŤ
POKUTY

§ 17
Pokuty organizáciám a pracovníkom

(1) Komisia môže uložiť zodpovednej organizácii

a) za ohrozenie alebo porušenie jadrovej bezpečnosti tým, že nesplnila podmienky súhlasu vydaného Komisiou, neprijala včas opatrenia na odstránenie nedostatkov a závad zistených pri kontrole jadrového zariadenia, nesplnila ustanovené opatrenia v určených lehotách, nedodržala programy zabezpečenia akosti zariadenia, porušila schválený program uvádzania jadrového zariadenia do prevádzky, schválené limity a podmienky alebo všeobecne záväzné právne predpisy o jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení pokutu až do sumy 1 000 000 Kčs,

b) za zatajenie informácií významných pre výkon dozoru alebo včasné neoznámenie skutočností dôležitých z hľadiska jadrovej bezpečnosti a za zaradenie pracovníka na výkon činnosti, pre ktorú nespĺňa podmienku osobitnej odbornej spôsobilosti [§ 8 ods. 1 písm. a)] pokutu až do sumy 100 000 Kčs.

(2) Pracovníkom zodpovedných organizácií môže Komisia, ak nejde o trestný čin alebo prečin, uložiť pokutu až do sumy 10 000 Kčs,

a) ak ich zavinením dôjde k ohrozeniu alebo porušeniu jadrovej bezpečnosti jadrového zariadenia tým, že nedodržali predpisy na zaistenie jadrovej bezpečnosti, najmä schválený program uvádzania jadrového zariadenia do prevádzky, vybrané prevádzkové predpisy, schválené limity a podmienky,

b) ak zatajili skutočnosť dôležitú pre výkon dozoru alebo ak odmietli pri kontrole spolupracovať s inšpektormi jadrovej bezpečnosti.

(3) Ak sa pracovníkovi uložila pokuta podľa odseku 2, nemožno mu z toho istého dôvodu uložiť pokutu podľa iných právnych predpisov.

(4) Pri ukladaní pokuty vychádza Komisia zo závažnosti nedostatkov alebo porušenia jadrovej bezpečnosti a u pracovníkov aj z miery zavinenia a jej výšku určí tak, aby uložená pokuta účinne pôsobila na odstránenie nedostatkov.

§ 18
Lehoty ukladania a výnos pokút

(1) Pokuty (§ 17) možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď inšpektor jadrovej bezpečnosti zistil porušenie alebo nesplnenie povinnosti, najdlhšie však do troch rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti alebo keď sa mala povinnosť splniť.

(2) Pokuty sú príjmom štátneho rozpočtu federácie; ich správu vykonáva Komisia.

SIEDMA ČASŤ
SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 19

Na konanie podľa tohto zákona s výnimkou konania o pokutách sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (správny poriadok).[1])

§ 20

Pôsobnosť orgánov štátnej správy týkajúca sa alebo súvisiaca s výstavbou, prevádzkou a vyraďovaním jadrových zariadení z prevádzky podľa osobitných predpisov nie je týmto zákonom dotknutá. Tieto orgány s Komisiou navzájom spolupracujú a poskytujú si podklady a rozhodnutia týkajúce sa bezpečnosti jadrových zariadení.

§ 21

Komisia vydáva v spolupráci s Federálnym ministerstvom palív a energetiky všeobecne záväzné právne predpisy o jadrovej bezpečnosti pri projektovaní, výstavbe a prevádzke jadrových zariadení, ktorými upraví najmä

a) postup pri umiestňovaní jadrových zariadení,

b) zabezpečenie akosti vybraných zariadení v jadrovej energetike,

c) skladovanie, spracovanie a ukladanie jadrových materiálov,

d) dopravu jadrových materiálov,

e) fyzickú ochranu jadrových zariadení a jadrových materiálov,

f) postup pri vyraďovaní jadrových zariadení z prevádzky.

§ 22

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

1) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.